

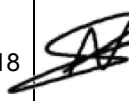

Programma van Eisen			
Locatie	Wissinkbrinkweg 52		
Projectnaam	Archeologische begeleiding Wissinkbrinkweg 52 Haaksbergen		
Plaats binnen archeologisch proces:			
☐ IVO – Proefsleuven (IVO-P)			
☐ IVO – Overig (IVO-O)			
☐ Opgraven			
☒ Archeologische begeleiding (AB) protocol opgraven			
☐ Archeologische begeleiding met beperkte verstoring (AB-bv)			
Opsteller	Naam, adres, telefoon, e-mail	datum	paraaf
Auteur (senior KNA-archeoloog)	J.A.M. Oude Rengerink, Laagland Archeologie Virulyweg 21F 7602 RG Almelo Hans.ouderengerink@laaglandarcheologie.nl	02-07-18	
controle/goedkeuring (Senior KNA-archeoloog)	J.A.M. Oude Rengerink	27-06-18	
Opdrachtgever	Naam, adres, telefoon, e-mail	datum	paraaf
	B.J.M. Volker Eppenzolderveldweg 192 7482 SB Haaksbergen		
Goedkeuring bevoegde overheid			
	Naam, adres, telefoon, e-mail	datum	paraaf
☒ Gemeente	Gemeente Haaksbergen Postbus 102 7480 AC Haaksbergen De gemeente wordt hierin vertegenwoordigd door: A. Vissinga 8000 AM Zwolle 06-54232006 albert.vissinga@hetoversticht.nl	03-07-2018	
☐ Provincie			
☐ Rijk			
☐ Overig			

Inhoud ..... **Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**

1. ADMINISTRATIEVE GEGEVENS ONDERZOEKSGBIED 4

2. AANLEIDING EN MOTIVERING VAN HET ONDERZOEK 5

3. EERDER UITGEVOERD ONDERZOEK 6

4. ARCHEOLOGISCHE VERWACHTING 7

    4.1 Regionale archeologische en cultuurlandschappelijke context 7

    4.2 Aard en ouderdom van de vindplaatsen 9

    4.3 Begrenzing en oppervlakte van de vindplaatsen..... 9

    4.4 Structuren en sporen 9

    4.5 Anorganische artefacten 9

    4.6 Organische artefacten 9

    4.7 Archeozoölogische en botanische resten 9

    4.8 Archeologische stratigrafie en diepte van vondstlagen 9

    4.9 Gaafheid en conservering 9

5. DOELSTELLING EN VRAAGSTELLING 9

    5.1 Doelstelling..... 9

    5.2 Relatie met NOaA en/of andere onderzoekskaders 10

    5.3 Vraagstelling 10

    5.4 Onderzoeksvragen 10

6. METHODEN EN TECHNIEKEN 10

    6.1 Methoden en technieken 10

    6.2 Strategie 10

    6.3 Structuren en grondsporen 10

    6.4 Aardwetenschappelijk onderzoek 10

    6.5 Anorganische artefacten 10

    6.6 Organische artefacten 11

    6.7 Archeozoölogische en -botanische resten 11

    6.8 Overige resten 11

    6.9 Dateringstechieken 11

    6.10 Beperkingen.....11

7. UITWERKING EN CONSERVERING 11

    7.1 Structuren, grondsporen, vondstspredingen 11

    7.2 Analyse aardwetenschappelijke gegevens 12

    7.3 Anorganische artefacten 12

    7.4 Organische artefacten 12

    7.5 Archeozoölogische en -botanische resten 12

    7.6 Beeldrapportage 12

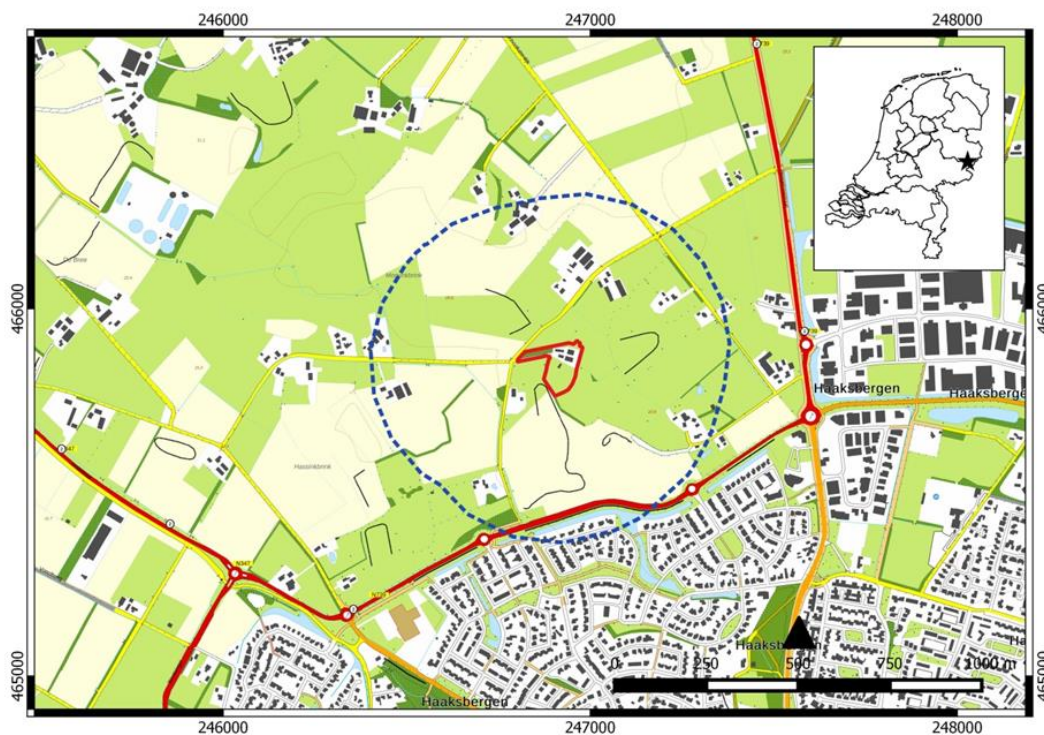
8. (DE)SELECTIE EN CONSERVERING.....12

    8.1 Selectie materiaal voor uitwerking 12

    8.2 Selectie materiaal voor deponering en verwijdering.....12

8.3 Selectie materiaal voor conservering	12
9. DEPONERING	13
9.1 Eisen betreffende depot.....	13
9.2 Te leveren product	13
10. RANDVOORWAARDEN EN AANVULLENDE EISEN	14
10.1 Personele randvoorwaarden	14
10.2 Kwaliteitsbewaking en overleg	14
10.3 Uitvoeringsperiode en opleveringstermijn veldwerk	14
10.4 Overige randvoorwaarden en aanvullende eisen.....	14
11. WIJZIGINGEN & AFWIJKINGEN T.O.V. HET PVE	14
11.1 Wijzigingen tijdens het veldwerk.....	14
11.2 Belangrijke wijzigingen	14
11.3 Procedure van wijziging na de evaluatiefase van het veldwerk	15
LITERATUUR	15
Bijlagen bij het PvE	16
Bijlage 1: Boorpuntenkaart vooronderzoek (J.J.A. Wijnen, 2018).	16

1. ADMINISTRATIEVE GEGEVENS ONDERZOEKSGBIED	
Projectnaam	Archeologische begeleiding Wissinkbrinkweg 52 Haaksbergen
Provincie	Overijssel
Gemeente	Haaksbergen
Plaats	Haaksbergen
Toponiem	Wissinkbrinkweg 52
Kaartbladnummer	34E
x,y-coördinaten	NW 245946/465925
	NO 246982/465818
	ZO 246951/465797
	ZW 246879/465829
CMA/AMK-status	-
Archis-monumentnummer	-
Archis-waarnemingsnummer	-
oppervlakte plangebied	1,2 ha
oppervlakte onderzoeksgebied	300m ²
Huidig grondgebruik	Bouwland

Abbeelding 1. Ligging van het plangebied

2. AANLEIDING EN MOTIVERING VAN HET ONDERZOEK

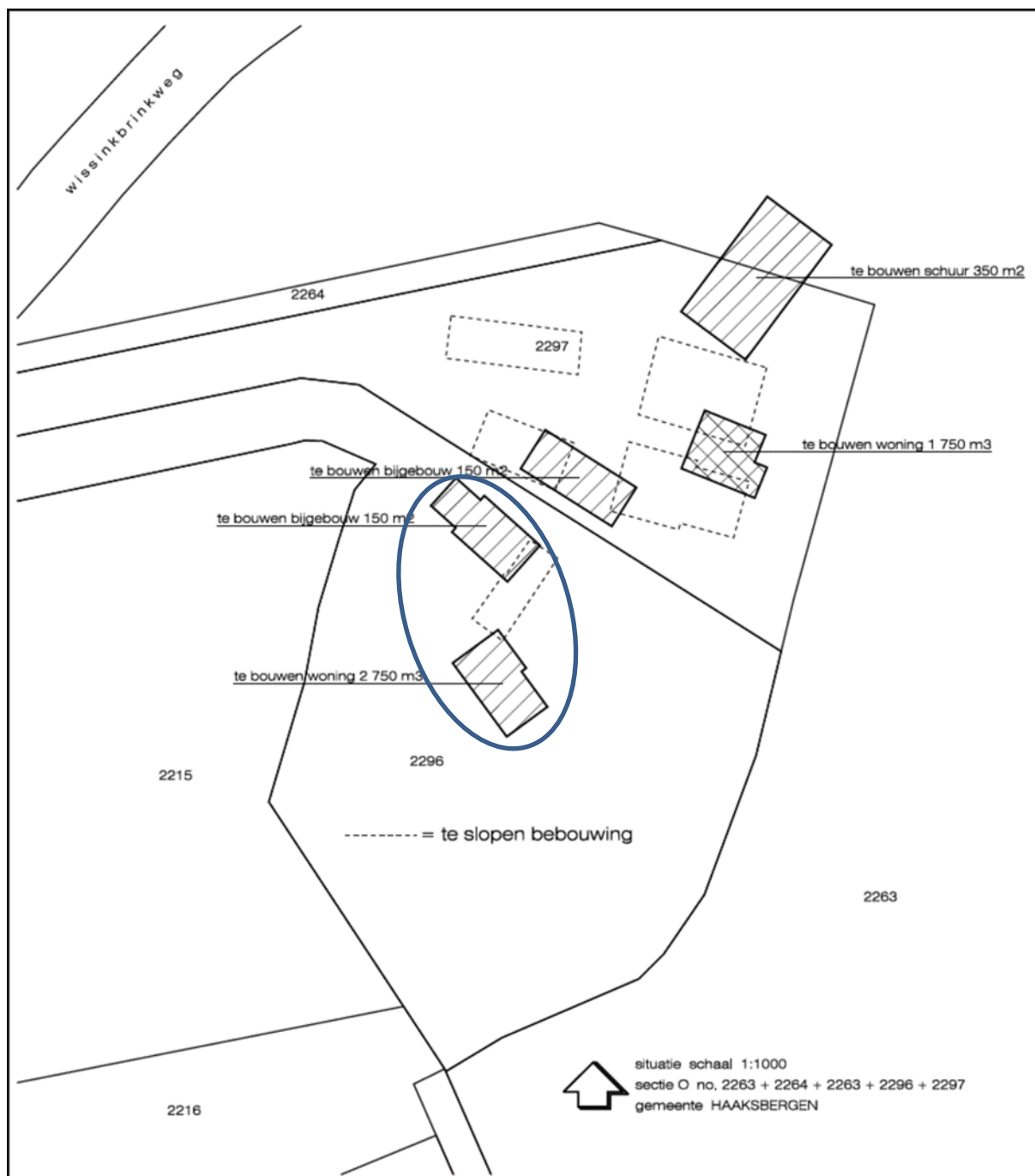
De aanleiding tot het onderzoek vormt de geplande bouw van twee nieuwe woningen en bijgebouwen aan de Wissinkbrinkweg 52 te Haaksbergen. Met de geplande nieuwbouw wordt grondverzet uitgevoerd. Hierdoor kunnen eventueel in de bodem aanwezige archeologische resten worden aangetast.

Het plangebied bevindt zich volgens de archeologische beleidsadvieskaart binnen een attentiezone van een of twee historische vindplaatsen van boerderijen. Op de archeologische beleidsadvieskaart ligt rondom een aan een boerderij gerelateerde historische vindplaats een attentiezone van 200 m. Voor een attentiezone rond een historische vindplaats geldt een ondergrens van 30 m² voor de verplichting van een archeologisch inventariserend veldonderzoek.

In een eerder stadium is een inventariserend veldonderzoek – verkennende fase uitgevoerd.¹ Dit onderzoek heeft uitgewezen dat er in het westelijke deel van het plangebied een hoge archeologische verwachting in stand blijft. Het advies luidde om een aanvullend archeologisch onderzoek uit te voeren ter plaatse van de bouwvlakken van de zuidelijk gelegen woning en bijgebouw. Daarbij is aanbevolen om dit uit te voeren in de vorm van een archeologische begeleiding. Dit advies is door de deskundige namens het bevoegd gezag over genomen en geldt als een vergunningvoorwaarde. Het onderzoek dient te worden uitgevoerd ter plaatse van de bouwvlakken van de zuidelijk geplande nieuwbouwwoning met de bijbehorende schuur.

---

¹ Laagland Archeologie Rapport 159, 2018

Afbeelding 2. Binnen de contour liggen de nieuw te bouwen woning en het bijgebouw waarvan in de bouwlakken de archeologische begeleiding plaats dient te vinden.

3. EERDER UITGEVOERD ONDERZOEK

In het onderzoeksgebied is in een eerder stadium een onderzoek uitgevoerd.	
Soort onderzoek	Bureau- en verkennend booronderzoek
Uitvoerder	Laagland Archeologie
Uitvoeringsperiode	Voorjaar 2018
Rapportage	J.J.A. Wijnen, 2018. Bureauonderzoek en Inventariserend veldonderzoek - verkennende fase Wissinkbrinkweg 52 te

	Haaksbergen, gemeente Haaksbergen (OV). Laagland Archeologie Rapport 159.
Vondsten/documentatie	Laagland Archeologie Almelo

4. ARCHEOLOGISCHE VERWACHTING

4.1 Regionale archeologische en cultuurlandschappelijke context

De 'Wissinkbrink' bevindt zich in de voormalige Marke 'Eppenzolder/Holthuizen'. De naam 'Wissink' is al bekend uit geschriften uit 1406. Het betreft oude cultuurgronden.² In het schattingsregister uit 1475 wordt er nog één erve Wissink genoemd, een aan het huis Ahaus horige gewaarde 'kathe'. In 1406 zou het verkocht zijn aan het bisdom Münster.³ Nadien, mogelijk in de 16e eeuw is het erf gesplitst omdat in de verpondingsregisters uit 1601 en 1602 twee erven Wissink worden genoemd als 'halffe' erven (het voorste en het achterste erve Wissink). Welke van deze twee erven het oorspronkelijk in 1475 genoemde erve is, is niet duidelijk. Één van de erven zou een stichting kunnen zijn op een nieuwe locatie maar het is niet na te gaan of dit het voorste of het achterste erve Wissink betreft. In het veldnamen boek van Haaksbergen wordt het achterste erf Wissink als vermoedelijk het oudste en dus oorspronkelijke erve genoemd.⁴

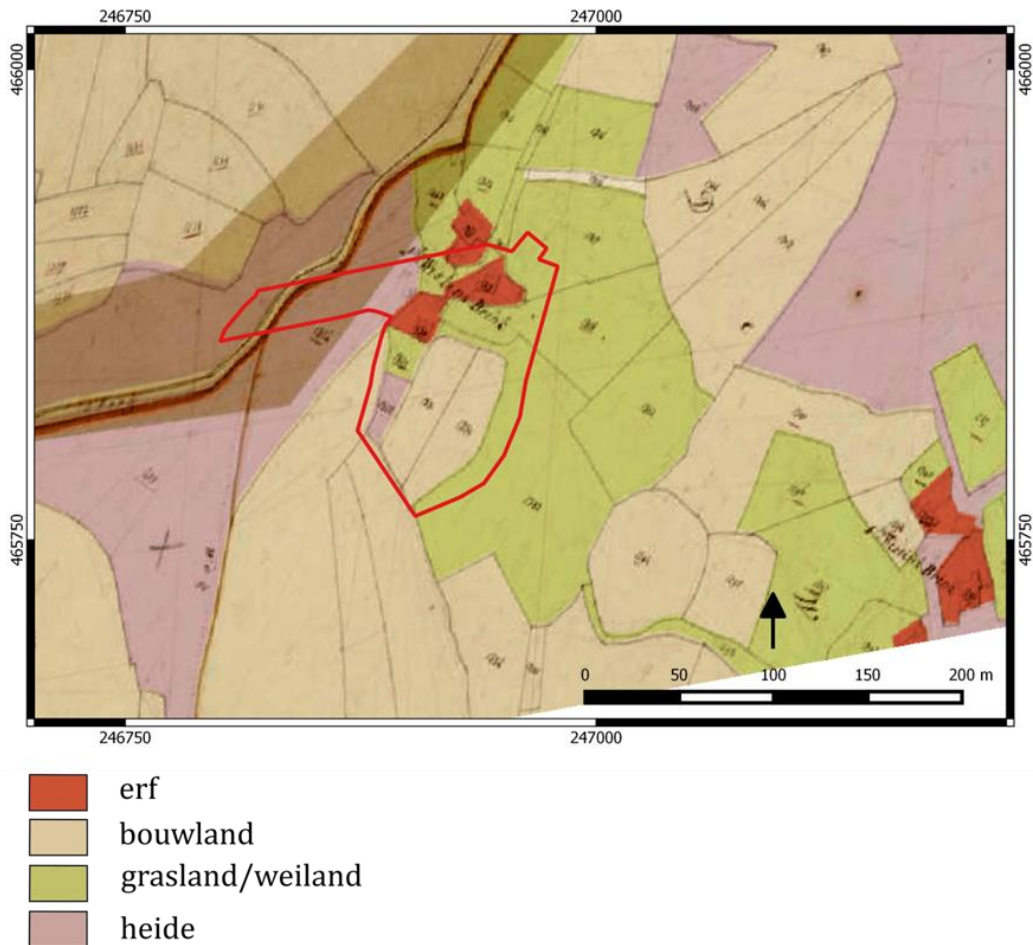
Op de eerste kadastrale kaart (circa 1832)⁵ staat als boerderijnaam de 2^e Wissinkbrink aangegeven. Volgens de OAT (Oorspronkelijke Aanwijzende Tafel) bestond het plangebied uit drie huizen met erf.

² Van Putten, 2007.

³ Historische Kring Haaksbergen, 1982, p.58

⁴ Idem

⁵ bron: beeldbank.cultureelerfgoed.nl

Afbeelding 3. Uitsnede uit de eerste kadastrale kaart, circa 1832. De locatie van het plangebied is rood omcirkeld. Bron: hisgis.nl.

Het huidig onbebouwde deel in het zuidwesten van het plangebied was grotendeels in gebruik als bouwland. Op basis van gegevens van de kadastrale minuutplan zou hier het Janshuis gelegen kunnen hebben, een latere afsplitsing in de 17^e eeuw van het erve Wissink of een lijftucht.

In het plangebied zijn geen archeologische vindplaatsen bekend. In het plangebied is volgens de terminologie van de archeologische beleidsadvieskaart van de gemeente Haaksbergen sprake van een historische vindplaats en ligt verder binnen een attentiezone van 200 m rondom deze vindplaats. Deze historische vindplaats, bestaande uit een boerderij is waarschijnlijk afgeleid van de Kadastrale Minuut van 1811-1832. De eerste vermelding van de aan deze boerderij verbonden erfnaam is uit 1406 maar volgens de Historische Kring Haaksbergen stamt het erf waarschijnlijk al uit de Karolingische tijd. De kans bestaat dat de sporen van een voorganger van het erf Wissink in het westelijke deel van het plangebied aanwezig zijn. Verder zijn bij een archeologisch booronderzoek onbepaalde aardewerkfragmentjes uit de Bronstijd-IJzertijd en huttenleem uit de periode Neolithicum-Nieuwe tijd aangetroffen. Bij de meeste onderzoeken zijn sporen en/of vondstmateriaal uit de Middeleeuwen-Nieuwe tijd aangetroffen en in een van de geraadpleegde rapporten wordt een Mesolithische vindplaats beschreven op ca. 600 m ten zuiden van het plangebied.

Resultaten voorgaand booronderzoek

Uit het booronderzoek blijkt dat in het zuidelijke deel van het plangebied een dik plaggendek aanwezig is waaronder nog de resten van een podzolbodem aanwezig zijn. De bodem onder het plaggendek is hier dan ook relatief intact. Gezien de ligging op een dekzandrug blijft er daarmee een hoge kans op het aantreffen van middeleeuwse voorgangers van het Erve Wissink en eventueel

oudere vindplaatsen. Bovendien is er een kans dat er nog resten en sporen van het Janshuis uit de 17^e eeuw aanwezig zijn. In het noordelijke deel geldt een lage verwachting. Wel kunnen daar nog relatief jonge sporen van het erf worden aangetroffen maar in dat geval gaat het om overige erfsporen.

4.2 Aard en ouderdom van de vindplaatsen

Primair dient rekening gehouden te worden met een vindplaats waar de sporen en materiele resten van de voorganger van het erve Wissink aanwezig kunnen zijn. Deze kunnen dateren uit de Karolingische tijd tot en met de volle middeleeuwen (ca. 800 tot 1250). Daarnaast is het niet uitgesloten dat er oudere nederzettingssporen aanwezig zijn.

4.3 Begrenzing en oppervlakte van de vindplaatsen

Gezien de te onderzoeken vlakken van de twee gebouwen zal de vindplaats zich ruimschoots buiten de begrenzingen daarvan uitstrekken.

4.4 Structuren en sporen

Diepere grondsporen uit de periode neolithicum – middeleeuwen (nederzettingen, boerderijen, greppels en putten/kuilen) kunnen plaatselijk in de intacte top van het dekzand nog intact zijn.

4.5 Anorganische artefacten

Artefacten kunnen bestaan uit (bewerkt) vuursteen, natuursteen, aardewerkfragmenten, verbrande leem, baksteen en metaal.

4.6 Organische artefacten

Hout, houtskool en eventueel crematieresten/verbrand bot. Houtresten kunnen worden aangetroffen in diepere sporen in de grondwaterzone.

4.7 Archeozoölogische en botanische resten

In diepere grondsporen in de grondwaterzone kunnen macrobotanische resten worden verwacht.

4.8 Archeologische stratigrafie en diepte van vondstlagen

Sporen en vondsten zullen overwegend aanwezig zijn onder het plaggendek in de top van het ongeroerde dekzand. De diepte daarvan ligt tussen circa 30 en 80 cm onder het huidige maaiveld.

4.9 Gaafheid en conservering

De gaafheid van eventuele vindplaatsen kan variëren als gevolg van de wisselende diepten van de bodemverstoringen.

In geval van vindplaatsen uit de late prehistorie ligt de archeologische waarde in de mate waarin grondsporen nog grotendeels intact zijn en in het horizontale vlak nog samenhang vertonen.

Indien in de resterende B-, BC- of C-horizonten nog sporen leesbaar zijn, mogen dergelijke vindplaatsen nog als 'gaaf' beschouwd worden.

Meestal is alleen in oude, opgevulde laagten en in diepe sporen zoals waterputten vanwege de natte condities sprake van redelijke conservatieomstandigheden. Mogelijk zijn in het onderzoeksgebied nog waterputten of -kuilen aanwezig, al dan niet met houten putconstructies (kistwerk, vlechtwerk of holle boomstammen).

5. DOELSTELLING EN VRAAGSTELLING

5.1 Doelstelling

De archeologische begeleiding heeft tot doel om eventueel aanwezige archeologische sporen en

vondsten binnen de bouwvlakken van de twee gebouwen op te graven en te documenteren.

5.2 Relatie met NOaA en/of andere onderzoekskaders

Omdat het in dit stadium nog niet concreet bekend is welk vindplaatstype wordt, kan nog niet concreet worden ingehaakt op onderzoeksvragen en andere onderzoekskaders.

5.3 Vraagstelling

Aangezien vooralsnog moet worden aangetoond of er een vindplaats aanwezig is, kan er nog geen specifieke vraagstelling worden opgesteld. De onderzoeksvragen zijn daarom nog algemeen van aard.

5.4 Onderzoeksvragen

1. Zijn er in het onderzoeksgebied vindplaatsen met archeologische sporen en resten aanwezig?
2. Wat is de aard (complextype), omvang en fysieke kwaliteit daarvan?
3. Uit welke periode dateren deze?

Indien tijdens de archeologische begeleiding een archeologie vindplaats wordt aangetroffen, zullen in overleg met het bevoegd gezag aanvullende onderzoeksvragen worden vastgesteld die vervolgens schriftelijk door het uitvoerend bedrijf worden vastgelegd.

6. METHODEN EN TECHNIEKEN

6.1 Methoden en technieken

Indien er bij de ontgraving van de bouwvlakken archeologische sporen en vondsten worden aangetroffen dienen deze conform het KNA-protocol 4004 Opgraven te worden gedocumenteerd en gerapporteerd. Wanneer er op het te verwachten sporenniveau geen aanwijzingen voor een vindplaats aanwezig zijn, dan wel na 1900 lijken te dateren, kan volstaan worden met een beknopte rapportage waarin de uitgevoerde werkzaamheden en de begrenzing van de onderzochte bouwvlakken wordt vastgelegd.

6.2 Strategie

De geplande locaties van de gebouwen op het zuidelijke deel van het plangebied zijn aangegeven in afbeelding 2. Bij het uitgraven van de bouwputten wordt door de aanwezige Senior KNA-archeoloog bepaald op welk niveau een vlak wordt aangelegd. Bij het aantreffen van archeologische sporen en resten worden deze opgegraven conform de eisen en specificaties volgens KNA-Protocol 4004 Opgraven. Na afronding van het archeologisch onderzoek bepaald de Senior KNA-archeoloog dat de te onderzoeken bouwvlakken ten behoeve van de bouw verder kunnen worden uitgegraven.

6.3 Structuren en grondsporen

Alle aangetroffen archeologisch sporen worden handmatig gecoupeerd, getekend en afgewerkt. Van in het veld herkenbare structuren worden minimaal enkele van de sporen afgewerkt. Waterputten worden, indien aangetroffen, volledig onderzocht.

6.4 Aardwetenschappelijk onderzoek

Omdat al veel bekend is over de geologie van dit gebied blijft het aardwetenschappelijk onderzoek beperkt. Van elke put worden van de meest representatieve putwanden een tweetal kolomopnames gemaakt met een beschrijving van de lithologische lagen conform de ASB met speciale aandacht voor bodemhorizontbeschrijving en genese van een eventueel cultuurdek.

6.5 Anorganische artefacten

Alle aangetroffen artefacten van voor 1900 worden verzameld. De vondsten worden behandeld volgens de specificatie OS11 van het KNA-protocol 4004.

Van keramisch bouw materiaal wordt van elke soort/type het meest complete of representatieve exemplaar verzameld per structuur/spoor. Tijdens de ontgravingen wordt intensief gebruik gemaakt van een metaaldetector. Metaaldetectorvondsten worden individueel ingemeten en als puntvondst beschreven.

Aangezien er te weinig informatie is om een gefundeerde onderbouwing van de te verwachten vondstaantallen op te stellen, zijn de te verwachten aantallen (op basis van KNA-specificatie PS07) niet in dit PvE opgenomen.

6.6 Organische artefacten

Alle aangetroffen artefacten worden verzameld, volgens de bovenstaande systematiek. Organische vondsten dienen behandeld te worden volgens de specificatie OS11 van het KNA-protocol 4004.

6.7 Archeozoölogische en -botanische resten

Uit kansrijke sporen worden paleo-ecologische monsters genomen voor een quick scan, op basis waarvan besloten kan worden of uitgebreide uitwerking van de monsters noodzakelijk is. Rekening moet worden gehouden met een paleo-ecologisch monster. Met zoölogische resten wordt vooralsnog niet gerekend. De resten worden behandeld volgens de specificatie OS11 van het KNA-protocol 4004.

6.8 Overige resten

Deze worden behandeld naar bevind van zaken door de leidinggevend archeoloog, eventueel na overleg met het bevoegd gezag en opdrachtgever.⁶ De resten worden behandeld volgens de specificatie OS11 van het KNA-protocol 4004.

6.9 Dateringstechnieken

Indien in sporen houtskoolbrokken worden aangetroffen, worden deze bemonsterd voor ¹⁴C-datering. Houtskoolmonsters dienen alleen genomen te worden uit een duidelijke en zinvolle context (geen houtskoolmonsters uit het vlak buiten sporen, niet uit akkerlagen of plaggendekken). Daadwerkelijke datering middels deze technieken vindt uitsluitend plaats na overleg met en toestemming van de regio-archeoloog van de gemeente Haaksbergen. Indien er voor dendro-dateringen geschikt hout wordt aangetroffen wordt dit bemonsterd.

6.10 Beperkingen

Het onderzoek beperkt zich inhoudelijk tot het beantwoorden van de onderzoeksvragen en ruimtelijk tot de begrenzingen van het plangebied. Verwacht wordt dat de sporendichtheid relatief gering is. Alleen wanneer een (vroeg)middeleeuws erf wordt aangetroffen is met een grote sporendichtheid te rekenen.

7. UITWERKING EN CONSERVERING

7.1 Structuren, grondsporen, vondstspreidingen

De uitwerking van de sporen vindt plaats tot het niveau dat noodzakelijk is voor de beantwoording van de onderzoeksvragen. Standaard worden alle sporen beoordeeld op hun aard (natuurlijk vs. antropogeen, vermoedelijke genese, functie en eventueel fasering) en gekoppeld aan de dateringen van het bijbehorende vondstmateriaal. Vervolgens wordt geprobeerd een relatie te leggen met andere (vermoedelijk) gelijktijdige sporen en zo structuren te onderscheiden. Deze structuren worden gevisualiseerd op een Alle sporen Kaart (ASK) en/of een speciale structurenkaart en ingekleurd naar de natuur.

⁶Indien de beslissing gevolgen heeft voor het inhoudelijk resultaat van het onderzoek en/of extra kosten voor veldwerk, uitwerking en/of rapportage met zich meebrengt

7.2 Analyse aardwetenschappelijke gegevens

De uitwerking vindt plaats tot een niveau dat noodzakelijk is voor de beantwoording van de onderzoeksvragen en geeft voldoende inzicht in de aangetroffen terreinomstandigheden om uitspraken te kunnen doen over de geogenese van locatie en de geschiktheid voor bewoning / andere vormen van gebruik.

7.3 Anorganische artefacten

De uitwerking van de vondsten vindt plaats tot het niveau dat noodzakelijk is voor de beantwoording van de onderzoeksvragen.

Het vondstmateriaal moet worden gewassen en gesplitst op vondstcategorie, met uitzondering van de vondsten die in verband met conservering niet gewassen mogen worden. De vondsten worden per materiaalcategorie beschreven conform de daarvoor gebruikelijke determinaties (ten minste conform ABR), geteld en eventueel gewogen. Al het vondstmateriaal uit gesloten contexten zoals afvalkuilen wordt uitgewerkt.

Bij aanvang van de uitwerking dient een selectie van het materiaal te worden gemaakt dat gedetermineerd moet worden door een specialist. Bij (vergankelijke) vondsten dient in eerste instantie minimaal gezorgd te worden voor stabilisering van de staat waarin ze zijn gevonden. De keuze hiervoor dient gemaakt te worden door de specialist. Een overzicht van het aantal te analyseren vondsten wordt opgenomen in het evaluatierapport. Alle monsters die bij de evaluatie geselecteerd zijn voor nader of later onderzoek worden gezeefd en behandeld conform de specificatie OS11 van het KNA-protocol 4004. Nadat het materiaal door specialisten is onderzocht en gedetermineerd, dienen de resultaten aan de sporen te worden gekoppeld en geanalyseerd in het licht van de onderzoeksvragen.

7.4 Organische artefacten

Idem.

7.5 Archeozoölogische en -botanische resten

Idem.

7.6 Beeldrapportage

Het rapport bevat tenminste een alle-sporen-kaart, met daarop aangegeven de interpretatie en datering van de sporen en structuren. Er dienen foto's van belangrijke sporen te worden opgenomen, evenals profieltekeningen waaruit de profielopbouw duidelijk wordt. Eventueel kunnen foto's worden opgenomen van de kenmerkende vondsten waarop de datering van de sporen/lagen is gebaseerd.

8. (DE)SELECTIE EN CONSERVERING

8.1 Selectie materiaal voor uitwerking

Een evaluatierapport is vereist. Voor uitwerking en analyse van monsters, bijzondere vondsten en te conserveren materiaal dient een voorstel opgesteld te worden dat door de regio-archeoloog en de opdrachtgever beoordeeld en geaccordeerd dient te worden. Alleen indien tijdens het onderzoek nauwelijks sporen zijn aangetroffen en / of vondsten zijn gedaan kan worden volstaan met een eenvoudige verslagje.

8.2 Selectie materiaal voor deponering en verwijdering

Kwetsbare vondsten die niet zijn geselecteerd voor uitwerking, maar ook niet voor verwijdering, worden gedocumenteerd middels digitale studiofoto's van goede kwaliteit. Vondsten mogen alleen verwijderd worden na uitdrukkelijke toestemming van de deponhouder.

8.3 Selectie materiaal voor conservering

Conform de KNA dienen alle vondsten geconserveerd te worden. In het evaluatierapport kan een beredeneerd voorstel worden gedaan om vondsten te deselecteren (weggooien) of niet te

conserveren. Dit voorstel dient goedgekeurd te worden door de deponhouder, namens deze de gemeentelijk archeoloog. De opdrachtgever en het bevoegd gezag worden door de deponhouder ter kennisgeving geïnformeerd over een dergelijk besluit.

Al in het veld worden kwetsbare voorwerpen zo goed mogelijk gestabiliseerd (volgens de specificatie OS11 van het KNA-protocol 4004. Indien er vondsten worden aangetroffen die door hun aard en staat niet op deze procedure kunnen wachten, wordt hier telefonisch overleg gevoerd met de opdrachtgever en de provinciaal archeoloog. De gemaakte afspraken dienen schriftelijk te worden vastgelegd.

9. DEPONERING

9.1 Eisen betreffende depot

Vondsten mogen tijdens het veldwerk en na afloop daarvan niet uitgeleend worden aan derden, anders dan voor onderzoeksdoeleinden of pas nadat ze zijn geconserveerd en gedeponerd in het archeologisch depot van de provincie Overijssel te Deventer (0570-644 173, archeologisch.depot@oversticht.nl). Het archeologisch bureau dient bij te houden waar vondsten verblijven voor onderzoek elders.

De vondsten worden conform de richtlijnen deponering (KNA versie 4) geordend, uitgesplitst, verpakt, gecodeerd en voorzien van bijbehorende documentatie. Tevens moet de volledige digitale documentatie inclusief rapportage worden gedeponerd in het E-depot van de Nederlandse Archeologie (EDNA).

9.2 Te leveren product

(Deel)producten:

Indien er vanwege aangetroffen sporen en vondsten een opgraving conform het KNA-protocol 4004 is uitgevoerde dienen volgende producten dienen minimaal geleverd te worden:

- De noodzaak tot een voorstel voor dateringen, conservatie en dergelijke wordt direct na afloop van het veldwerk bepaald door opdrachtgever, -nemer en bevoegde overheid;
- Conceptrapportage;
- Ter deponering gereed gemaakte vondsten en onderzoeksdocumentatie;
- Eindproduct is een rapport volgens KNA-specificatie OS 15, en de bepalingen in dit PvE;
- Een bewijs (af te geven door de ontvangende instantie) van overdracht van vondsten en documentatie.

Inhoud eindrapport:

Het rapport bevat ten minste de volgende onderdelen:

- Toegepaste onderzoeksmethode
- Relevant eerder onderzoek in de directe omgeving.
- Hoofdstuk Sporen en Structuren; in dit hoofdstuk dienen, naast een bespreking van de belangrijkste sporen, alle aangetroffen structuren individueel besproken en afgebeeld te worden,
- Hoofdstuk Vondsten met bijdragen van specialisten,
- Hoofdstuk Synthese met daarin terugkoppeling naar eerder onderzoek,
- Een systematische beantwoording van de onderzoeksvragen,
- Sporen- en vondstenlijst,
- Relevant historisch kaartmateriaal,
- Gegevensbestanden van de geanalyseerde monsters,
- Sporenkaart, structurenkaart en faseringskaart.

Verschijning en oplaag eindrapport:

Het rapport wordt door de uitvoerder uitgegeven als KNA-standaardrapport. Er wordt tenminste rapporten beschikbaar gesteld aan de RCE, de Koninklijke Bibliotheek, de provincie, het gemeentelijk depot en de gemeente. De definitieve versie verschijnt pas na verwerking van de op- en aanmerkingen van het bevoegd gezag en de opdrachtgever op het conceptrapport. De

opdrachtgever ontvangt het rapport digitaal (Pdf-file).

Indien er geen archeologische sporen en vondsten zijn aangetroffen en er geen opgraving conform het KNA-protocol 4004 heeft plaats gevonden, kan worden volstaan met een beknopt rapport met verwijzing naar het vooronderzoek en het PvE, een verslag van de uitgevoerde werkzaamheden en de aangetroffen bodemopbouw en de begrenzingen van de onderzochte vlakken.

10. RANDVOORWAARDEN EN AANVULLENDE EISEN

10.1 Personele randvoorwaarden

Het onderzoek moet door een adequaat bezet veldteam uitgevoerd worden. Het veldteam bestaat minimaal uit een gekwalificeerd senior KNA-archeoloog met een gedegen kennis van de fysische geografie van de Oost-Nederlandse zandgronden, samen met een veldtechnicus.

10.2 Kwaliteitsbewaking en overleg

De projectleider van de uitvoerder is in eerste lijn belast met de kwaliteitsbewaking van het project. Voor aanvang van het onderzoek vindt een korte bespreking plaats met de betrokkenen van het veldwerk.

10.3 Uitvoeringsperiode en opleveringstermijn veldwerk

De exacte uitvoeringsplanning dient in overleg met de opdrachtgever

10.4 Overige randvoorwaarden en aanvullende eisen

- De uitvoerder is zelf verantwoordelijk voor het tijdig uitvoeren van een artikel 46 melding bij de RCE (via ARCHIS3);
- De uitvoerder is uiteraard ook verantwoordelijk voor het voldoen aan overige wet- en regelgeving (o.a. ARBO, veiligheid derden en milieuregelgeving) en besteedt in zijn plan van aanpak aandacht aan de relevante punten;
- Er is bij het opstellen van deze versie van het PvE geen rekening gehouden met eventuele bodemverontreiniging;
- Dit PvE betreft de eisen die vanwege het archeologisch belang aan het onderzoek worden gesteld. Dit laat onverlet dat wettelijke en andere regelgeving aangaande het uitvoeren van werkzaamheden moet worden gevolgd (o.a. Arbowet);
- Het archeologisch onderzoeksbureau dient gecertificeerd te zijn voor de BRL 4000 en het KNA-protocol 4004 Opgraven, versie 4.1
- Bij aanvang van het onderzoek wordt melding gedaan aan de regio-archeoloog.

11. WIJZIGINGEN & AFWIJKINGEN T.O.V. HET PVE

11.1 Wijzigingen tijdens het veldwerk

Indien tijdens het onderzoek vondsten worden gedaan waarvan de omvang, aard of complexiteit niet voorzien was, neemt de senior archeoloog contact op met de opdrachtgever en de regio-archeoloog.

11.2 Belangrijke wijzigingen

In gezamenlijk overleg tussen de opdrachtgever, regio-archeoloog en archeologisch aannemer wordt gezien welke strategiewijziging nodig is en of een aanpassing van het PVE en/of de opdracht noodzakelijk is. De aanpassingen ten opzichte van het PvE worden vastgelegd in een Nota van Wijzigingen, op te stellen door de projectleider van de uitvoerder.

11.3 Procedure van wijziging na de evaluatiefase van het veldwerk

Wijziging van de opdracht ná de evaluatiefase van een archeologische begeleiding is zelden of nooit aan de orde. Iedere vorm van meerwerk en/of wijziging behoeft dan ook specifieke, voorafgaande goedkeuring van de opdrachtgever en het bevoegd gezag.

LITERATUUR

J.J.A. Wijnen, 2018. Bureauonderzoek en Inventariserend veldonderzoek - verkennende fase Wissinkbrinkweg 52 te Haaksbergen, gemeente Haaksbergen (OV). Laagland Archeologie Rapport 159.

Bijlagen bij het PvE

Bijlage 1: Boorpuntenkaart vooronderzoek (J.J.A. Wijnen, 2018).

